

Lieve lezers,

Ik vertrouw Emma en Agathe aan jullie toe, tijdens een zomer in Frans Baskenland. Ik hoop dat jullie hun dromen, hun verdriet en hun geluk met hen willen delen, en dat jullie van ze gaan houden zoals ik ben gaan doen. Ik wens jullie veel leesplezier (en een mooi leven).

Liefs,

Virginie Grimaldi

Van dezelfde auteur verschenen bij Oceaan:

Onder de sterren
Groter dan de hemel

VIRGINIE GRIMALDI

Een mooi leven

Twee zussen. Vijf jaar zonder elkaar.
Een weerzien aan de Franse kust.

Uit het Frans vertaald door
Aniek Njiokiktjien en Renate Hagenouw

Oorspronkelijke titel *Une belle vie*

© 2023 Flammarion

© 2026 Nederlandse vertaling Aniek Njiokiktjen en Renate Hagenouw /
Oceaan

Motto op blz. 5: 'Ma sœur' (Clara Luciani / Clara Luciani – Ambroise
Willlaume) © SONY Music Publishing / Sage Music, 2019. Met vriendelijke
toestemming van SONY Music Publishing (Frankrijk) en Sage Music.

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining van (delen van)
deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

*All rights are reserved, including those for text and data mining,
AI training and similar technologies.*

Omslagontwerp bij Barbara

Omslagbeelden © Shutterstock

Foto auteur © Nadine Gerber

NUR 302

ISBN 9789046834138

ISBN 9789046834145 (e-book)

ISBN 9789046834183 (audiobook)

www.oceaanboeken.nl

Oceaan maakt deel uit van Park Uitgevers

'Het is alsof een ketting onze polsen
Onzichtbaar heeft verbonden
Op de dag dat wij geboren werden.
Dus als jij zinkt, zink ik ook,
En ik hecht echt te veel aan het leven
Om dat te laten gebeuren.'

Clara Luciani, 'Ma sœur'

Voor mijn zus

Vroeger

April 1985

Emma – 5 jaar

Mijn zusje is vanochtend geboren. Ze is lelijk.

Ze is helemaal rood en rimpelig.

Papa vraagt of ik blij ben, ik zeg nee. Ik ben niet blij. Ik wil haar niet. Ik hoop dat ze haar in het ziekenhuis achterlaten.

Ik ga mijn speelgoed niet aan haar uitlenen.

Maar ik vind haar knuffel wel leuk.

Nu

5 augustus

Emma

14.32 uur

Het hek zit niet op slot. Het knarst als ik ertegen duw, alsof het me verwijt dat ik te lang weggebleven ben. De witte verf bladdert hier en daar af, en op die plekjes is de oorspronkelijk zwarte kleur te zien. Na de inbraak had ik er bij omi op aangedrongen dat ze een alarmsysteem installeerde, plus een hangslot en een paar bewegingsmelders rond het huis. Ze had allerlei excuses: 'maar dan gaat het alarm steeds af door de kat'; 'dan kan ik mijn ramen niet meer opendoen'; 'bij meneer Malois werd ook ingebroken en het alarm was niet eens afgegaan'; 'te duur'; 'ik heb toch niets in huis wat ze willen hebben'; 'hou nou op, Emma, je bent al net zo koppig als je vader'.

Ik ben er als eerste. De luiken zijn gesloten, onkruid wurmt zich tussen de terrastegels omhoog, de tomatenplanten bezwijken bijna onder hun vruchten. Omi heeft ze op mijn verjaardag geplant. Meteen erna belde ze me op en mopperde over de aarde die zich onder haar nagels had vastgezet en zich niet zomaar weg liet boenen. 'Ik heb vleestomaten voor je gezaaid,' zei ze. 'Daar ga ik een lekkere salade mee maken als je komt.'

Naast de vleestomaten groeit een kerstomaat, de favoriet van Agathe. Ik pluk er eentje, veeg hem af aan mijn blouse en bijt erin. Het vel knapt, het vruchtvlees barst, het zurige sap druipt over mijn lippen en laat de pitjes over mijn tong stromen. Beelden van mijn kindertijd dringen zich aan me op.

'Ben je er al?'

Ik maak een sprongetje van schrik. Ik heb haar niet horen aankomen. Agathe slaat haar armen om me heen terwijl ik de mijne slap laat hangen. In onze familie zijn we niet scheutig met het tonen van affectie. Behalve mijn zusje. Zij spreekt de taal van de liefde vloeiend en knuffelt erop los.

‘Ik ben zo blij je te zien!’ roept ze uit. ‘Eindelijk...’ Ze slikt de rest van de zin in en neemt me in zich op.

Ik voel me emotioneel worden zodra onze blikken elkaar kruisen.

‘Ik was heel erg verrast toen ik je berichtje kreeg,’ gaat ze verder. ‘Wat een superidee van je. Ik baal enorm dat het huis van omi al verkocht is, maar ik had niet anders verwacht van onze lieve oom. Die idioot heeft het nog steeds over de twintig centimes die hij me geleend heeft toen ik acht was. Acht! In zijn vorige leven was hij vast een parkeermeter.’

‘Dat zou meteen zijn vierkante hoofd verklaren.’

‘Inderdaad. Als je op zijn neus drukt, poept hij vast een parkeerticket uit. Goed, zullen we naar binnen gaan?’

Ik volg haar naar de voordeur. De zon spat op haar haren. Lange witte draden lopen door haar haardos. Deze tekenen des tijds bezorgen me een knoop in mijn maag. In het dagelijks leven leek mijn kleine zusje nooit ouder te worden. Maar nu we elkaar vijf jaar niet hebben gezien, lijkt ze ineens volwassen geworden.

‘Waar heb ik die rotsleutel nou gelaten?’

Ze houdt haar tas ondersteboven boven de deurmat. De lange bronzen sleutel valt neer tussen pakjes kauwgom en sigaretten.

‘Ah, daar!’

Ik zou willen dat hij daar niet was, die sleutel. Dat we weer weg zouden gaan omdat we niet naar binnen konden, dat we geen andere keus hadden dan te vertrekken. Ik zou willen dat ik mijn zus nooit had voorgesteld om hier een laatste vakantie door te brengen, nog één keer zoals toen we klein waren, nog één keer

voordat het echt omi's huis niet meer is. Ik zou willen dat ik nooit had hoeven weten hoe het voelt om die deur open te zien gaan zonder de stem van onze oma te horen, die ons vraagt onze schoenen uit te doen.

Vroeger

September 1986

Emma – 6 jaar

Agathe heeft weer eens in bad gepoept. Haar drollen drijven overal om me heen. Mama haalt haar uit het water, schreeuwend. Dat doet ze best vaak sinds Agathe er is.

Als papa uit zijn werk komt, vertelt mama het. Hij lacht, mama ook. Ik geef ze een knuffel.

Morgen moet ik weer naar school. Groep drie. Ik hoop dat ik bij Cécile in de klas kom en niet bij Margaux. Die is echt stom, met haar lange haar. Ze zei dat ik een mongool was omdat ik nog niet zonder zijwieltjes kan fietsen.

Ik wil ook lang haar, maar dat mag niet van mama. Ze vindt het te lastig met wassen omdat ik krullen heb. Ze knipt mijn haar altijd heel kort met een grote oranje schaar. Als ik groot ben, wil ik net zulk haar als Margaux.

Nu

5 augustus

Agathe

14.35 uur

Ik heb nog geen voet in het huis gezet of het alarmsysteem begint al te loeien. Het voordeel is dat mijn tranen acuut opdrogen. Emma springt op als popcorn in een pan en stopt haar vingers in haar oren. Notitie voor later: als ik ooit een inbraak wil plegen, moet ik mijn zus niet meevragen.

Ik tik gauw de code in. Omi had me die gegeven toen ze in het ziekenhuis lag, zodat ik de kat eten kon geven.

8085.

De geboortejaren van haar twee kleindochters.

Ik doe de luiken beneden open, Emma die op de bovenverdieping. Ik loop naar haar toe, ze staat als bevroren bij het ladekastje in de slaapkamer van omi. Het sieradenkistje is open, en vooral: leeg. Ze schudt haar hoofd.

‘De Parkeermeter herinnerde zich blijkbaar weer dat hij een moeder had.’

‘Ik zou er een moord voor doen om zijn kop te zien als hij ontdekt dat de meeste nep zijn.’

‘Weet hij dat we hier zijn?’

‘Nee. Ik heb hem sinds de begrafenis niet meer gesproken.’

Er valt een stilte. Ik heb het verboden woord uitgesproken. Emma was niet bij de uitvaart van omi. Zogenaamd vanwege een schoolexcursie waar ze niet onderuit kon. Ik kan me niet voorstellen welke excursie belangrijker kon zijn dan het afscheid van onze oma, maar ik ben niet de aangewezen persoon om daar een oordeel over te vellen.

We gaan naar beneden, naar de woonkamer. Op het houten bijzettafeltje ligt de tv-gids open op vrijdag 27 mei. De appels in de mand zijn gerimpeld.

‘Neem de kaas en al het fruit maar mee naar huis,’ had omi tijdens mijn laatste ziekenhuisbezoekje gezegd. ‘Ik blijf hier vast nog wel even, dus die liggen dan maar te bederven.’

Ik weigerde dat te doen, uit bijgeloof. Elke dag ging het een beetje beter met haar, de artsen hadden er vertrouwen in.

‘Je denkt toch niet dat ik die vieze kaas van jou ga opeten,’ zei ik. ‘De halve stad bezwijkt als je jouw koelkast opendoet. Ik snap niet waarom je kernbommen zou ontwikkelen als je ook camembert hebt.’

Ze moest lachen, dus ging ik nog even door.

‘Waarom denk je dat jij al je tanden kwijt bent? Niet door je leeftijd, omi. Ze zijn gewoon voor die geur gevlucht.’

Een verpleegkundige was het avondeten komen brengen. Omi glimlachte toen ze de bleke plak kaas in cellofaan zag liggen, ik gaf haar een zoen op haar voorhoofd en beloofde de volgende dag terug te komen. Die nacht, om 4.56 uur, vaagde een zwaardere beroerte dan de vorige al onze volgende dagen weg.

Emma doet de koelkast open.

‘We moeten boodschappen doen.’

‘Zullen we dat voor morgen bewaren? Ik ga liever naar het strand. Het is supermooi weer, daar moeten we gebruik van maken, het duurt nooit lang hier.’

Ze hoeft niets terug te zeggen, haar blik zegt genoeg. Ze gaat aan de tafel zitten en begint een lijstje te maken. Het magische moment heeft amper een paar minuten geduurd, de routine neemt het alweer over, alsof we er gisteren pas mee gestopt waren.

‘Wat eet jij bij het ontbijt?’

‘Ik drink alleen koffie,’ antwoord ik, terwijl ik mijn teleurstelling probeer te verbergen.

Ze noteert het. Haar haren zijn heel kort, van opzij lijkt ze sprekend op mama. Nooit eerder is me dat opgevallen. Ik heb meer van papa, vooral zijn neus. Ik weet niet zeker of ik daar blij om moet zijn; ik heb weleens overwogen om naar een plastisch chirurg te gaan, maar uiteindelijk heb ik die neus gehouden, hij zou me nog weleens van pas kunnen komen. Bijvoorbeeld als ik ooit eens op een boot zit en het roer er plotseling mee ophoudt.

‘Zullen we vanavond kalfsvlees eten?’ stelt Emma voor.

‘Ik ben vegetariër.’

‘Sinds wanneer?’

‘Sinds een jaar of twee, drie.’

‘Ah. Eet je wel kip?’

‘Nee, maar neem jij gerust.’

‘Nee joh, jammer dan. We nemen gewoon vis.’

‘Eet ik ook niet.’

‘Maar wat dan wel? Granen of zo?’

‘Alleen granen, ja. Ik moet nu wel een beetje gaan opletten trouwens, want ik heb net iets bizars ontdekt. Kijk eens.’ Ik doe een stap naar voren en rol het mouwtje van mijn T-shirt een stukje omhoog.

‘Ik zie niks,’ zegt Emma.

‘Jawel, daar, kijk eens beter. Zie je het niet?’

‘Nee.’

‘Er beginnen veren uit mij te groeien. En laatst legde ik ineens een ei!’

Ze rolt met haar ogen en kijkt weer naar haar lijstje, maar ik zie dat ze haar best moet doen om niet te lachen.

Vroeger

November 1986
Agathe – 1,5 jaar

Nee.

Nu

5 augustus

Emma

15.10 uur

Het is zo goed als leeg in de supermarkt. Er schuifelen alleen een paar oudjes rond die op de koelte zijn afgekomen. Iedereen is naar het strand. Ik zie voor me hoe de mensen daar handdoekje aan handdoekje liggen, hoe kindervoetjes het zand laten opstuiwen. Ik hoor de hoge stemmen van bezorgde ouders, het gelach van anderen, ik voel de loom makende hitte. Ik kan niet meer genieten van de golven waar ik als kind in dook, van het warme zand waar ik als puber op lag te bakken. Vroeger telde ik de dagen die me scheidden van de oceaan, en elke keer dat ik hem weer zag, leek hij mooier dan daarvoor, maar nu kan ik me de rest van mijn leven prima voorstellen zonder hem. Ik heb geen hekel aan hem gekregen, was dat maar zo. Nee, het is erger: hij is misbaar geworden.

‘Ik ga het pleepapier zoeken,’ zegt Agathe en ze loopt weg.

Ik streep het wc-papier door op mijn lijstje. Daarop heb ik de producten per afdeling gesorteerd. Eerst de droge dingen, dan de verse, vervolgens de gekoelde en tot slot de diepvries.

Mijn zusje komt terug met armen vol producten, en geen ervan lijkt op wc-papier.

‘Ik heb brioche met stukjes chocolade gevonden! Herinner je je die van omi nog?’

‘Agathe, we hebben een lijstje...’

‘Jij hebt een lijstje,’ antwoordt ze. ‘En jij wilde alle menu’s van deze week vastleggen.’

Ik geef geen antwoord. We zijn nu een paar uur samen, en de

komende zeven dagen blijft dat zo. We hebben nog volop gelegenheid voor crisismomenten.

Ze maakt de verpakking open en breekt een stukje brioche af. 'Jij ook?'

Ze verwacht dat ik weiger. Ik gris het stukje uit haar hand en stop het in mijn mond. Zodat ze niet denkt, zij ook al, dat ik een controlfreak ben.

Dat is het favoriete wapen van Alex, het verwijt dat hij naar mijn hoofd slingert als ik zijn gebrek aan initiatief benoem. 'Je loopt vlak achter me langs als ik de afwasmachine inruim, je hebt altijd iets aan te merken als ik eten klaarmaak, je vindt mijn ideeën voor een dagje uit nooit oké. Wat ik ook doe, het is toch nooit goed, dus durf ik niets meer te doen.'

Daar viel weinig tegen in te brengen. En eerlijk is eerlijk: hij had geen ongelijk.

Ik heb lange tijd gehouden van hoe hij in het leven stond met zijn stille kracht, zijn vermogen om zich door de flow te laten meevoeren en zich aan te passen aan wat hij op zijn levenspad tegenkwam. Hij bracht me de rust die ik zelf niet had, al kon ik zonder die rust ook best leven. Ik klampte me aan hem vast zodat hij me uit mijn kindertijd kon trekken; ik begroef mijn angsten in zijn massieve gestalte en verstopte me achter hem.

Maar de tijd vervormt alle kwaliteiten en laat ze eruitzien als slechte eigenschappen.

Agathe doet de briocheverpakking dicht en glimlacht uitdagend.

'Ik ga de chips zoeken, ik denk niet dat die op je lijstje staan.'

Ik laat haar naar het betreffende schap gaan zonder haar te waarschuwen dat ze een kruimelsnor heeft.

Vroeger

December 1987

Emma – 7 jaar

Met kerst zijn we bij omi en opi geweest. Oom Jean-Yves en onze neven Laurent en Jérôme waren er ook. We sliepen met ons vieren in de slaapkamer beneden. Dat was leuk. Agathe snurkte omdat ze verkouden was, ze klonk net als papa's grasmaaier. Toen we opstonden, gingen we niet eens eerst plassen, maar we keken meteen onder de kerstboom of de Kerstman langs was gekomen.

Op school zei Margaux dat hij niet bestaat, ik zei dat hij wel bestaat, en de juf zei dat Margaux gelijk had. Ik moest de hele pauze huilen. 's Avonds zei papa dat het onzin was dat hij niet bestond. Maar ik wist niet meer wie de waarheid sprak en moest weer huilen. Papa zei dat ik op mijn kamer moest blijven, dan ging hij het bewijzen, maar ik moest beloven dat ik de deur niet open zou doen. Ik beloofde het en veegde mijn neus af met mijn mouw.

Even later zei papa door de deur van de slaapkamer heen dat de Kerstman bij hem was, ik mocht hem niet zien, maar als ik stil was, kon ik hem horen. Ik voelde een kriebel in mijn buik. Een zware stem zei: 'Ho-ho-ho, Emma, ik ben de Kerstman, ik ben hier om jou te bewijzen dat ik echt besta en dat ik binnenkort cadeautjes kom brengen voor je zusje en jou. Ben je wel lief geweest dit jaar?' Ik zei ja, al heb ik wel een keer een patatje van Agathes bord gepikt. Het schijnt dat hij alles ziet, maar het was zó lekker.

Hij bleef niet lang, maar dat geeft niet, nu weet ik dat hij echt bestaat. Ik had hem beloofd het niet door te vertellen op school. Ik heb het alleen tegen Cécile gezegd. En tegen Margaux. En o ja, ook een beetje tegen Olivier, Coumba, Natasja en Vincent, want dat is mijn vriendje.

De cadeaus lagen onder de kerstboom, maar opi en alle ouders sliepen nog. Alleen omi was op, wij moesten wachten tot de rest er ook was. Omi had warme melk voor ons en brioche met stukjes chocolade.

Ik kreeg een Popple en een Speak and Spell, ik was zo blij! Ik heb er de hele dag mee gespeeld, we moesten er zelfs een keer nieuwe batterijen in doen. Dit was het beste bewijs dat de Kerstman bestond, schreef ik in een brief die mama voor mij naar hem stuurde. Margaux is een liegbeest.

Agathe kreeg een babypop die echt kan plassen (getsie) en een Glo Worm. Dat is een soort knuffelrups en als je op zijn buik drukt, geeft zijn kop licht. Misschien hoeven we dan niet meer te slapen met het ganglicht aan, want daar kan ik niet meer tegen. Ik weet best dat zij het anders eng vindt, maar ik kan dan zelf niet goed slapen. Daar zeg ik niks van. Mijn zusje is best lief, maar het was toch makkelijker toen zij er nog niet was. Dat heb ik trouwens ook in de brief aan de Kerstman gezet, maar hij heeft vast niet helemaal begrepen wat ik daarmee bedoelde.

Vroeger

December 1987
Agathe – 2,5 jaar

Wil niet slaapje doen.